

A KIEMELTEN VÉDETT OBJEKTUMOK BIZTONSÁGA A FENYEGETETTSÉG TŰKRÉBEN

THE HIGHLY IMPORTANT STATE ESTABLISHMENTS SECURITY IN CONSIDERATION OF THREATS

DOMJÁN András

(ORCID: 0000-0002-0178-5263)

andras.domjan@gmail.com

Absztrakt

A biztonságtechnikai rendszer tervezése, kialakítása, az állam működése szempontjából kiemelkedően fontos létesítmények védelme érdekében, nagyon komplex és körültekintő elemző-értékelő munkát igényel. A védendő objektumok - és a bent tartózkodó személyek - jellegéből fakadóan, fokozott „fenyegetettség” kell számolnunk. Ezeket a kockázatokat folyamatosan értékelni kell, a hazai és nemzetközi viszonylatban egyaránt. A cél az, hogy kialakítani egy olyan komplex védelmi rendszert, amely optimalizálva a fenyegetettséghez, a lehető legkisebb maradék kockázattal képes üzemelni. A szerző a cikkben bemutatja az objektumvédelem megvalósításának általános szempontjait, ismerteti a kiemelten védett objektumokra vonatkozó speciális szabályokat és feltárja a komplex rendszer kialakításának főbb szempontjait, különös tekintettel a jelenkori fenyegetettség figyelembevételével.

Kulcsszavak: kiemelten védett objektum, komplex védelmi rendszer, rendszeroptimalizálás, jelenkori fenyegetettség

Abstract

It requests a very complex, careful, analytical estimating work to plan and construct a security system in order to be able to protect the highly important state establishments. Because of the type of the facilities and persons to be protected you can count on increased threats. These risks should be valued continuously both from a national and international point of view. The aim is to implement a system that is adapted to threats and can work with the possible least risk. The writer would like to demonstrate the general points of facility protection, explains the special rules regarding highly protected establishments and reveals the major aspects of the complex system's construction, paying special attention to the present threat.

Keywords: highly protected establishment, complex security system, system optimization, present threat

A kézirat benyújtásának dátuma (Date of the submission): 2017.05.11.
A kézirat elfogadásának dátuma (Date of the acceptance): 2017.05.16.

BEVEZETÉS

Napjainkban a kiemelten védett intézmények fókuszba kerültek a nemzetközi események és az újra kiéleződő, kelet-nyugati politikai helyzet, továbbá a beruházások finansiális méreteiének nagymértékű megnövekedése következtében. A megrendelő részéről felmerülő igény mindig a lehető legnagyobb, megvalósítható biztonsági szint elérése. A biztonságtechnika szemszögéből megközelítve nagyon komoly költségeket jelenthet ez az építkezések, átalakítások vagy felújítások során, melyeket az előzetes kockázatelemzéssel tudunk meghatározni. A komplex védelem magába foglalja a fizikai, technikai megvalósításoktól kezdve, az információvédelmi intézkedéseken át, egészen a megfelelően kiválasztott elektronikai berendezések használatáig bezárólag. Természetesen nem hagyhatjuk figyelmen kívül a személyi feltételeket sem, mint a humán tényezőt, amely az esetek többségében a leggyengébb láncszemnek bizonyul.

Az állam működése szempontjából kiemelkedően fontos létesítmények esetében törvény által előírt kötelezettségek határozzák meg az abban megjelölt objektumok védelmének, személyi és tárgyi feltételeit, továbbá az ott kezelt minősített adatokra vonatkozó szabályokat. Ebbe beletartoznak a megismerés, vagy betekintés személyi feltételei, a szükséges biztonságtechnikai, védelmi berendezések, valamint a tárolás-, és őrzés szabályai is.

A védett épületen belüli biztonsági zónák meghatározása, azok ellenőrzésének, beléptetési szabályainak betartása és betartatása mindig is sarkalatos kérdés, továbbá a biztonsági szemléletmód kialakítása az ott dolgozók körében. Ezen szempontokat is figyelembe véve közel sem olyan egyszerű megvalósítani a komplex védelmi rendszert a gyakorlatban, egy államirányítási épület falain belül.

Az infokommunikációs rendszerek és eszközök fejlődése terén tapasztalható rohamos fejlődés következtében a mai világban, elengedhetetlen egy stratégiai gazdasági, államirányítási központi szerv épületében, egy valós és mérhető védelmi szintű rendszer kiépítése. Ennek megvalósítására szükség van a hagyományos objektumvédelmi elektronikus jelző és detektáló berendezéseken kívül, egy a mai modern technológiát a lehető legjobban követő speciális monitor rendszerre is. A figyelő, detektáló hálózatot sok esetben szükséges kiegészíteni aktív és passzív megoldásokkal is, melyek tovább növelhetik az egység határfokát, ezzel csökkentve a kockázatot. A katonai és tűzszerész terminológiában ismert zajkeltők (jammerek) alkalmazhatósága megkérdőjelezhető egy ilyen integrált irodai környezetben, ezért szükségszerűen a passzív megoldások helyezhetők előtérbe (Faraday-kalitka). Ennek viszont a helyszínen való kiépíthetőség és a környezetbe integrálhatóság szab határt, vagy adott esetben a protokoll akadályozza a használatát.

A korábban alkalmazott metódusok kiegészítésre szorulnak, a technikai fejlődés és a fenyegetettség megváltozása következtében jelentkező, újabb kihívások miatt. Már nem elégséges a pusztán „fizikai” jelenlét a kiemelten védett objektumok esetén. Szükség van új ismeretek, képességek elsajátítására is, a feladat minél jobb és precízebb végrehajtása érdekében.

Ezen összetett biztonságtechnikai rendszer működtetése, megfelelő hatékonysággal történő üzemeltetése kiemelt fontossággal bír, melyhez nélkülözhetetlen a strukturált felépítésű és speciális képzettségű személyzet megléte.

A KOMPLEX OBJEKTUMVÉDELEMI RENDSZER TERVEZÉSÉNEK ELŐKÉSZÍTÉSE

A tervezési szakaszt meghatározza, hogy egy teljesen új védett objektumot hozunk-e létre, vagy egy meglévő létesítmény biztonsági rendszerét újítjuk fel, a kor legújabb műszaki fejlettségének, és az aktuális fenyegetettségnek megfelelően. Egy ilyen jellegű épület esetében az őrzés és védelem kérdéskörei kiemelt helyet foglalnak el. A őrzés, mint fogalom magába foglalja az összes olyan megelőző tevékenységet, amely alkalmas arra, hogy a kockázatelemzés során feltárt fenyegetettségre hatékonyan felkészüljünk. A kormányzati épületek esetében az őrzés speciális, személyre vonatkozó feladatköre is fókuszba kerül, mint személybiztosítási tevékenység, amelynek szoros összhangban kell lennie a létesítmény védelmével. A védelem, mint ellentevékenység a kockázatanalízis alkalmával feltárt, feltételezhető cselekmények elhárítására, azok következményeinek a minimálisra csökkentésére irányul.[1]

Jogszáabályi háttér

Magyarországon a védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről, jogszabály alapján a Rendőrség és a Terrorelhárítási Központ köteles gondoskodni. A Rendőrségről szóló 1994. évi törvény felhatalmazása alapján a 160/1996. kormányrendelet tételesen felsorolja a személy és létesítményvédelmi feladatokat mindkét szervezet számára. A 19/2013. (V. 17.) ORFK utasítás a tevékenységi körök részletes bemutatása során, jól elkülöníthető az előzetes veszélyeztetettségi szint meghatározása a megelőző-védelmi tevékenység kapcsán.[2]

A meglévő létesítményekben a biztonságtechnikai rendszerek fejlesztése, kiegészítése nagyban függ a nyíltan, és a titkosszolgálatok által beszerzett, fenyegetettségre vonatkozó információktól és azok várható következményeitől. A védendő épületek felújításakor, átalakításakor, vagy teljesen új objektum építése alkalmával, lehetőség nyílik az aktuális veszélyekhez leginkább illesztett komplex védelmi rendszer kialakítására.

A kormányrendelet megalkotásának dátumából jól látható, hogy a 90'-es évek második felétől szabályozza a védett személyekhez, és az általuk használt objektumokra vonatkozó biztonsági kérdések hatályosságának, ill. illetékességének a kérdésköreit. A Rendőrségen belüli szervezeti változásokra is tekintettel, aktualizálva azt, a mindenkori felépítésnek megfelelően.

A 160/1996. kormányrendelet a személy-, és létesítménybiztosítási feladatok között, elsőként a megelőző-védelmi intézkedéseket taglalja.

A kívánt biztonsági szint megvalósítása során végzett tevékenységeink közül, a kockázatanalízist tekintjük a legfontosabb elemnek.

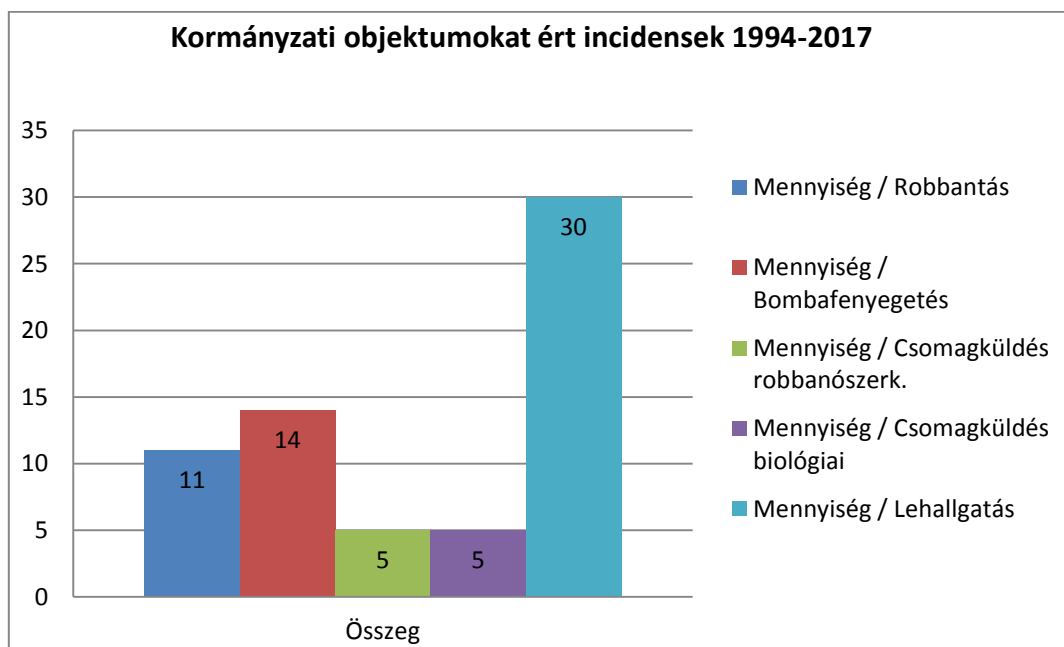
A közelmúltban és napjainkban történt, a biztonságtechnikát és ezen belül az objektumvédelmi kérdésköröket érintő események tükrében, elemezném az aktuális fenyegetettséget.

Esettanulmányok

A következő diagramokon kitekintésként, összefoglaltam néhány, a nyílt sajtóban megjelent, konkrétan kormányzati épületek ellen elkövetett támadási módot, a teljesség igénye nélkül. Két aspektusból elemeztem az épületeket ért incidenseket, az egyik csoportba a biztonságtechnikai berendezéseket érintő cselekményeket vettem górcső alá, a másik esetben az élőerőre és a mechanikai védelmi rendszerekre közvetlenül ható támadásokat tekintettem át. Az első felsorolásban a következők szerepelnek: robbantások, bombafenyegetések,

csomagként küldött robbanószerkezetek, ill. biológiai fertőző anyagok (mint pl.: antrax), és a lehallgatások. A második csoportban a kormányzati épületek elleni demonstrációk és támadások találhatók. Az események feldolgozásánál kizárólag a polgári jellegű intézmények elleni incidenseket dolgoztam fel, mivel a háborús övezetekben elkövetett cselekmények nagymértékben eltorzították volna a statisztikai adatokat. Ez egyébként nem jelenti azt, hogy a jelenlegi háborús területeken tapasztalható elkövetési magatartásokat, támadási metódusokat ne elemeznénk, sőt sok esetben azok megjelenése jósolható a világ más részein is. Az elkövetések helye szerint, nem csak a magyarországi, hanem a külföldön történt eseményeket is figyelembe vettem. Nagy valószínűséggel a valós számok is hasonlóan alakulhatnak, de ezek általában minden érintett országban minősített adatként kezelendők, és ezért látens marad a „nagyközönség” számára. A célom ezzel azt szemléltetni, hogy a mai gyakorlatnak megfelelően arányaiban milyen összetevőkből áll az elkövetési módok alakulása, és ezekre reagálva, milyen szempontok szerint kell felépíteni a védelmi rendszerünket.

A vizsgált incidensek között nem szerepelnek a drónokkal elkövetett jogsértő cselekmények, viszont a közeljövőben az egyre növekvő számuk és a bennük rejlő lehetőségek miatt, komoly gondot jelent majd, a biztonságtechnikai rendszereket tervezőknek és üzemeltetőknek egyaránt. Neves fejlesztő cégek is foglalkoznak már a problémával, de egyelőre, a városi körülmények között is megfelelő határfokkal rendelkező eszközt még nem ajánlanak. Itt konkrétan a felderítő és elhárító funkcióra is képes rendszerekre gondolok. Az objektumvédelem esetén a drón-elhárító berendezésnek képesnek kell lennie, a távirányítású repülő eszköz „biztonsági távolságon” kívüli észlelésére és az épület megközelítésének megakadályozására. A „biztonsági távolság” újabb kérdéseket vet fel, mégpedig a rakomány függvényében, nem azonos hatással számolhatunk egy robbanóanyaggal felszerelt repülő, vagy csak egy „szimpla” kamera esetén.[3]

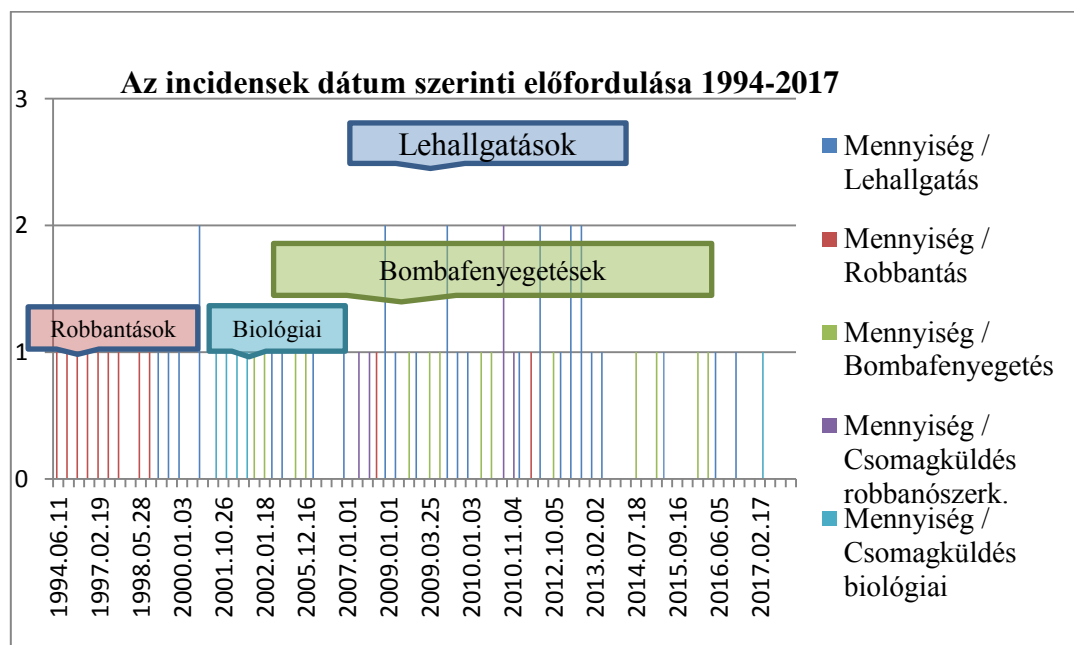
1. ábra. A publikus hírek alapján, a kormányzati objektumokat ért incidensek alakulása néhány kiemelt cselekményre csoportosítva.

Az 1. ábrán láthatóan a lehallgatás, mint elkövetési mód arányaiban fölülmúlja a többi cselekményt, ez alapján joggal feltételezhetjük, hogy az információszerzés a jövőben is kiemelt helyen fog szerepelni a fenyegetettség listáján.

A 2. ábrán időrendi sorrendben láthatók a cselekmények, melyből az előfordulási gyakoriság is megfigyelhető. Az események tanulmányozása során bizonyos időszakoként, domináns elkövetési módok voltak jellemzőek lokálisan Magyarországon, vagy a világ eltérő részein. A diagram első szakaszán az 1994-től kezdődő hazai robbantási-sorozat szignifikánsan jelenik meg, majd szintén jól elhatárolható a 2001-körüli Antrax „őrület”, amely gyakorlatilag az USA-ból kiindulva bejárta Európát is.[4][5]

Ezt követően, 2010-ben egy levélbomba „áradat” jelent meg Európában, ebben az esetben a statisztikai értékek formálása egy athéni szélsőbaloldali csoporthoz volt köthető.[6] 2013-ban Edward Snowden „feltáró” tevékenysége következtében egy lehallgatás-leleplezési láncreakció indult el globálisan, amely felhívta a figyelmet a biztonságtechnika, ezen speciális területére, és annak egyúttal a hiányosságaira is.[7]

A 2-es számú diagram, az időtengely mentén az adott cselekmények sajtóban való megjelenését mutatja, ami az események behatóbb vizsgálata során kiderül, hogy valójában a háttérben korábban is jelen levő tevékenységekről van szó, ezért van torlódás, mint pl. a lehallgatás esetében is.

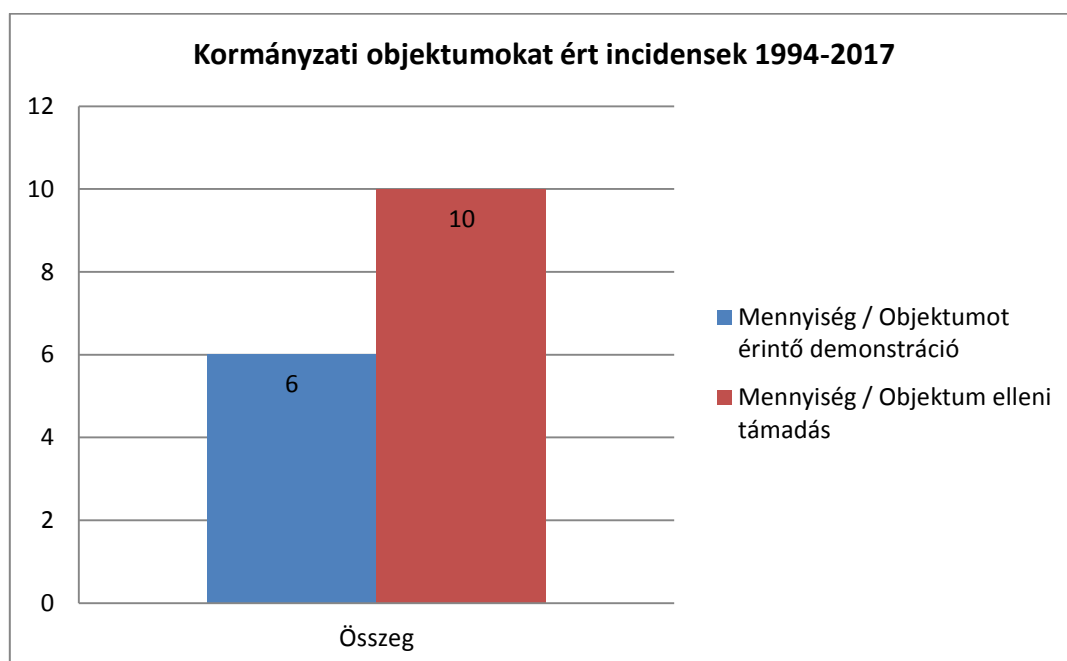
2. ábra. Az események előfordulása időrendben.

A vizsgált időszakban viszonylagos állandóságot, azaz egyenletes előfordulást a bombafenyegetések jelentettek, ami annyit takar, hogy mindenki által látható és sok esetben tapasztalható módon jelen voltak a mindennapjainkban (középületek kiürítései és közterületek lezárásai alkalmával). Az ellenük való hatékony védekezési lehetőség az objektum beléptetési pontjain személyek és csomagok átvizsgálása.

A 3. ábrán a kormányzati épületeket ért közvetlen fegyveres támadások, és az objektumokat érintő demonstrációk, a közmédiában megjelent eseteit dolgoztam fel. Az incidensek során bejutottak az épületbe, és esetenként sérülés vagy halál volt a következmény. Ezeket a támadásokat jellemzően löfegyverrel követték el.

Az objektumokat érintő demonstrációk esetén szintén átjutottak a beléptetési pontokon, vagy felmásztak a védett épület homlokzatára, ill. megromgálták a berendezéseket. A

demonstrációk következtében történő behatolások a biztonsági rendszer hiányosságaira derítettek fényt. Általában az őrszemélyzet alacsony létszáma, szervezetlensége vagy a bejárat mechanikai biztosításának gyengeségei miatt jutottak be az objektumba.

3. ábra. A kormányzati objektumokat érintő közvetlen demonstrációk és támadások

Kockázatanalízis

A kockázat elemzés során megpróbáljuk feltárni az összes olyan lehetséges támadási formát, amivel nekünk számolnunk kell a jelenben, illetve az elkövetési magatartások elterjedésével nemzetközi szinten a közeljövőben.

Vizsgálni kell az esettanulmányoknál jelzett cselekmények előfordulási lehetőségeit, bekövetkezésének valószínűségét, valamint azok várható következményeit. Ezen felül a lokális jellemzőket is figyelembe véve kell a fenyegetéseket súlyozva összegyűjteni, hogy a legmegfelelőbb védelmi rendszert tudjuk kiépíteni a dedikált objektumban. Itt kell megemlíteni a környezettanulmányokat, hogy megállapítsuk a környék bűnügyi fertőzöttségét, a terület beépítettségét, az objektum közvetlen környezetének főbb jellemzőit.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a közlekedés-szervezés kérdéseire is, amelyek nagyban befolyásolják az épület gyalogosan és gépjárművel történő megközelítésének lehetőségeit. A közelmúltban többször előfordult, hogy lopott vagy bérelt gépjárművel, követtek el támadást európai nagyvárosokban, melyek közül a londoni eset közvetlenül kormányzati épület ellen irányult. Az esetek viszonylag nagyszámú előfordulása, és a tehergépjárművek komoly romboló hatása miatt, mindenképp reális fenyegetésként kell kezelni.

A robbanóanyagokkal elkövetett cselekmények viszonylag magas aránya jelzi, hogy valós veszélyként kell számolni, ezzel az elkövetési magatartással is. A robbanás hatásmechanizmusa miatt, kiemelt figyelmet érdemel, mert a beépített környezetben fokozottabban jelentkezik a detonáció keltette lökeshullám hatása.

A technikai fejlődés következtében, már mindenki számára elérhetővé váltak a különböző fél-professzionális lehallgató berendezések, az internetről könnyen beszerezhetőek. A

kialakításukból adódóan nem igényelnek extra előkészítést a telepítésük során, az áruk miatt, gyakorlatilag a „dobós” kategóriába tartoznak. A kormányzati épületek funkciójából következő, hogy különböző tárgyalások során stratégiai döntéseket hoznak, amik kihatnak a gazdasági életre, a lakosságra, a politikai szereplőkre, ezért nagy a kísértés az információk idő előtti megszerzésére. A lehallgatás során a megszerzett információból eredő haszonnak több nagyságrenddel meg kell haladnia a befektetett költségeket, ami a professzionális eszközökhöz képest, töredék áron beszerezhető „kínai piacok” termékekkel, könnyedén teljesíthető.

Az esettanulmányok között nem szerepel, de ennek ellenére mégis figyelmet érdemel a radioaktív izotópok kérdésköre. A legnagyobb gond a sugárzó anyagokkal, hogy semmilyen érzékszervünkkel nem vagyunk képesek detektálni a jelenlétüket, illetve a velük való szennyezettségek.

Szerepvállalásunk a migrációs kérdésben Európai Unió szintjén, különösen a kvótarendszert ellenző tábor vezetőjeként, nem vívtunk ki osztatlan sikert se a tagállamok, se a menekültek körében. Növelve ezt a negatív hatást a kontroll nélküli beengedés elleni felszólalásokkal az Európai Parlamentben, és tevőlegesen a kerítésépítéssel tovább fokoztuk a „hangulatot”. A „hangulat” alatt itt azt érteném, hogy a határok „lezárásával” - ami szintén képletes, mivel az EU-ba a schengeni-határokon történő belépési szabályok betartatásáról van szó – bizonyos érdekköröknek sérelmet okozhattunk. Ennek közvetlen megnyilvánulása volt a röszkei határátkelőnél történt incidens is.[8]

A migráció okozta közvetett hatások - terrorista cselekmények számának várható növekedése - egyelőre, még megosztja a szakértőket is, de elképzelhető, hogy a jövőben ennek mérhető következményei is lesznek.

A KIEMELTEN VÉDETT OBJEKTUMOK SAJÁTÓSÁGAI

A kormányzati épületek mindegyike az állandó helyű az ún., stacioner objektumok körébe tartozik, ami a védelem tekintetében meghatározó szempont. Az állam működése szempontjából kiemelt épületek egyben, a jogszabályban meghatározott védett személyek munkahelyének is minősülnek, ami tovább bonyolítja a helyzetet. A legfőbb jellemzői ezen épületeknek, hogy adott a helyük, az gyakorlatilag mindenki számára ismert; és az ott dolgozók személye, munkarendje viszonylag könnyen megfigyelhető, tanulmányozható. Konkrét fenyegetettség vagy minősített időszak esetén a védelmi rendszert meg kell erősíteni, amely nagyban kihat a mindennapi munkára, amelyből általában az következik, hogy előbb vagy utóbb „lazítani” kényszerülünk a szabályokon. Ezen intézkedések csak kiemelt költséggel és megfelelő személyzettel tarthatók fenn, emiatt csak néhány objektum esetén lehet alkalmazni.[9]

Minősített időszakok

Magyarország Alaptörvényének 48-54. cikkeiben vannak meghatározva, hogy milyen időszakok esetén léptethető életbe az ún., különleges jogrend. Ebben a jogalkotó konkrétan megfogalmazza az egyes eseteket, hogy milyen helyzet fennállása esetén, mely intézkedések szükségesek az állam működésének fenntartása érdekében, majd azokat további sarkalatos törvénybe foglalva részletezi. A külföldi katonai támadástól kezdve, az állam megdöntésére

irányuló fegyveres konfliktusokon át, a súlyos természeti katasztrófáig bezárólag fogalmazza meg a jogalkotó. Egyértelmű lehet mindenki számára, hogy ezen időszak alatt elkerülhetetlen a kormányzati épületek, valamint azok környezete védelmének és őrzésének megerősítése.[10] Ehhez kapcsolódó elsődleges intézkedések a Honvédséget, a rendvédelmi szerveket, valamint a titkosszolgálatokat terhelik.

A terrorveszéllyel kapcsolatban a belügyminiszter a fenyegetettségnek megfelelő fokozatot Magyarország egész területére, vagy csak annak egy részére rendelheti el. Ez az intézkedés az 1824/2015. (XI. 19.) Kormányhatározat alapján négy fokozatba sorolva történik 4-1-ig, az alacsonytól a kritikuszig bezárólag.[11] Ezt a gyakorlatban is megtapasztalhattuk az elmúlt időszak európai eseményei kapcsán. Katonákkal megerősített járőröket, illetve páncélozott szállítójárműveket lehetett látni meghatározott helyeken, természetesen a kormányzati épületek védelmében is jelentkezett ez az állapot, persze nem mindig látható formában.

A KOMPLEX OBJEKTUMVÉDELMI REDNSZER FELÉPÍTÉSE

A rendszerünket, a kockázatanalízis alapján meghatározott fenyegetettségek közül, számunkra legnagyobb veszélyt jelentő cselekményeket figyelembe vételével alakítjuk ki. A védelmi rendszer összetevőit, a mechanikai, az elektronikai jelző, és a felügyeletet, valamint őrzést ellátó személyzet létszámát ennek alapján kell kiválasztani.

A komplex védelmi rendszer kiépítése, gyakorlatilag már a beruházással egy időben megkezdődik. A kiemelten védett objektum jellege miatt, az építkezés teljes időtartama alatt folyamatos figyelemmel kell kísérni a különböző munkafolyamatokat. Az általános beruházás biztosítási feladatok mellett, a speciális megelőző tevékenység miatt, a munkaterületet különböző zónákra kell felosztani. Az oda belépőket, ill. az ott dolgozókat előzőleg le kell priorálni, a gépjármű forgalmat az általános átvizsgáláson felül tűzszerészeti vizsgálatnak is célszerű alávetni. A zónahatároknál külön belépési jogosultság ellenőrzést kell végezni. Kormányzati épületek építési munkálatai során minden esetben nagy hangsúlyt kell fektetni a tűzszerész jelenlétre, mivel korábban előfordult már ilyen jellegű merénylet.

1984-ben Thatcher brit miniszterelnök ellen követtek el robbantásos merényletet Brightonban, a Grand Hotel lakosztályának fürdőszobájában. Az időzített robbanószerkezetet korábban, kb. 1 évvel a tervezett működtetés előtt építették be a falba.[12]

A kültéri védelem kiépítése alkalmával kiemelt szerepet kapnak a mechanikai védelmi eszközökön belül az elektromechanikus, úttestbe süllyedő gépkocsi-akasztók. A fő alapelv az, hogy ellenőrizetlenül ne juthasson gépjármű a védett objektum közvetlen közelébe, ezzel egy megfelelő védőtávolságot kialakítva. Az épület üzemeltetése során szükség lehet tehergépjárművek behajtására is, amiből következik, hogy nagyobb tömegű gépkocsikat is képesnek kell lennie megállítani. Az akasztók vezérlésének helye is fontos lehet, hogy az ellenőrzési ponton vagy a központi vezérlőből történik-e. A gépjárműves behajtási helyeken a tűzszerészeti átvizsgálás kötelező kell, hogy legyen, adott esetben alvázszenkerrel kiegészítve. Az épület közvetlen közelében a parkolási lehetőség korlátozása, ennek az esetleges menekítés alkalmával van meghatározó jelentősége.

A kerítésvédelem kialakítása során, a megfelelő mechanikai jellemzőkön felül, optikai kapukat és személyazonosításra alkalmas kamerarendszert kell telepíteni. Biztosítani kell a

mindenkori szolgálatban lévő őrség meglétét, a védendő terület nagyságának függvényében, hogy elegendő fővel legyen képes reagálni a beavatkozást igénylő jelzésekre.

A megfelelő héjvédelem kialakítása érdekében a szükséges keresztmetszetű acélrácsozaton felül, az üvegfelületek megerősítéséről is gondolkodni kell a nyílászárókon. Ez történhet repesz vagy lövedékálló kivittel, illetve fóliázással is, ha az előzetes robbantási-hatás számítások ezt lehetővé teszik.

A beléptető rendszernek alkalmasnak kell lenni a személyazonosításon felül a csomagok átvizsgálására is. A belépés szabályozását forgóvillával vagy vezérelhető ajtóval kell megoldani. Az azonosításhoz a birtok alapú eszközök preferáltak, mivel mindegyik ellenőrzési ponton található őr, aki egyben kontrollként is szolgál. Amennyiben radioaktív-izotóp detektálást is akarunk végezni, azt mindenképp a csomagrontgént követően tegyük, ezzel is csökkentve a beléptetés idejét. Az épületen belül zónákat kell kialakítani és a belépési jogosultságokat ismételtellenőrizni.

A video felügyeleti rendszernek képesnek kell lenni, a védendő objektum előtti terület folyamatos figyelésére, ellenőrzésére, amely magába foglalja a személyek azonosítását, vagy mozgásuk elemzése által, az esetleges támadás felismerését. Éjszaka, illetve rossz látási viszonyok között is használható képeket biztosítson, szükség esetén hőkamera felszerelése a kiemelt helyeken.

A lehallgatás elleni védelemre is komoly hangsúlyt kell fektetni, mint az esettanulmányoknál is látható volt, hogy a vezető kategóriába tartozik. Jellemzően a védendő helyiségekre kell koncentrálni, valamint azok közvetlen környezetére. Itt kell kialakítani a 7/24-es spektrum monitor rendszert, aminek segítségével tudjuk detektálni az aktív rádiós alapú eszközöket. A védekezés nagyobb hatásfoka érdekében kialakíthatunk, un, biztonsági tárgyalót is, amelyet rádiófrekvenciás árnyékolással látunk el. A kiépített monitor rendszer mellett, ennek ellenére bizonyos időközönként, speciálisan képzett személyzettel technikai átvizsgálást kell tartani.

Az objektum biztonsága érdekében, kiemelt figyelmet kell fordítani a közművek védelmére. Megfelelően biztosítani kell a gázfogadó, az erősáramú betáplálás, a víz és csatornahálózat, az informatikai fogadó helyiségeket, ill. alépítményeket, az illetéktelenek bejutásának megakadályozása céljából. Előtérbe kerülnek a mechanikai védelem eszközei, kialakításai, valamint a behatolásjelző berendezések, továbbá lehetőség szerint a védett területen belülré telepítés. Fontos szempont lehet a légtechnikai beszívó csőrendszer külvilággal való kapcsolata, valamint annak biztosítása.

A klasszikus értelemben vett távfelügyelet a rendvédelmi szervek riasztásával valósul meg abban az esetben, ha a szolgálatos létszám nem elégséges a megnövekedett feladat ellátására vagy rendkívüli helyzetet kell megoldani. Az őrszolgálatot a felállítási helyének megfelelő külön képzéssel kell ellátni. A diszpécser helyiségben szolgálatot teljesítőknek, ismerniük kell a kamerarendszer irányítását és megjelenítését végző szoftver működtetését, a gépjárműves beléptetésnél lévők rendelkezzenek bombakutatói végzettséggel. A csomagrontgen kezelőinek a tűzszerész alapismereteken felül, rendelkeznie kell minimálisan az információvédelemhez tartozó technikai átvizsgálás alapjaival is.

A korábban említett drónok elleni védekezés egy esetleges megoldása lehet az épített környezet elveinek figyelembevételével pl.: az épület elé a védendő szintnek megfelelő lombkorona magasságú fákat ültetni, ezzel megnehezítve a megközelítést.

ÖSSZEZÉS

A címben szereplő komplex jelző, a szakszerűen kiválasztott és telepített biztonságtechnikai berendezések és rendszerek együtt üzemelésére és működtetésére vonatkozik, beleértve a kiképzett és kellőképpen motivált állomány jelenlétére, ami nélkülözhetetlen a megfelelő minőség fenntartásában. A biztonságtechnikai rendszer hatékonyságát és sérthetlenségét, teszteléssel, valamint a valódi eseményekre való reagáló képességével mérhetjük le, ill. minősíthetjük.

A teljesség igénye nélkül próbáltam a médiában is megjelent incidensek figyelembevételével elemezni a fenyegetettséget és az ahhoz legjobban illeszkedő komplex biztonsági rendszer főbb paramétereinek meghatározását. A híreket figyelve, elemezve, könnyen belátható, hogy a világ „problémásabb” területeiről akár a kereskedelmi útvonalakon keresztül is, bejuthatnak az országba illegális hadianyagok. A modernkori népvándorlást látva, pedig megjelenhetnek a korábban csak a médiából ismert elkövetési magatartások is.

Ezért úgy gondolom, hogy a komplex védelmi rendszerek „ereje” is, a változásokra való reagáló-, és az ahhoz alakítható képességében rejlik, hasonlóan Charles Darwin megállapításaira, a legélelkésebb egyedek esetében az evolúció vizsgálata során.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- [1] BEREK Lajos: *Biztonságtechnika*, NKE, Bp., 2014
- [2] *A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 100. § (1); 160/1996. (XI. 5.) Korm. rendelet A védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről; 232/2010. (VIII. 19.) Korm. rendelete a Terrorelhárítási Központról*
- [3] BEREK Lajos, BEREK Tamás, BEREK László, *Személy- és vagyonbiztonság*, ÓE-BGK 3071, Budapest, 2016.
- [4] SZABÓ Dániel - *2014. január 13., hétfő 18:00* letöltés ideje: 2017.04.08. <http://vs.hu/kozelet/osszes/kis-magyar-robbantas-tortenelem-0113>
- [5] *Index oldaláról letöltve: 2017. 04. 08.* Forrás: MTI <http://index.hu/politika/kulfold/tamadas/cseh1026/>
- [6] *Index/MTI 2010.11.02. 12:26* Módosítva: 2010-11-02 18:15:19 letöltés ideje: 2017. 04. 12. http://index.hu/kulfold/2010/11/02/robbanas_tortent_svajc_atheni_kovetsegenel/
- [7] *Wikipédia letöltés ideje: 2017. április 20.* Edward Snowden életrajza https://hu.wikipedia.org/wiki/Edward_Snowden
- [8] *Euronews hírportál, letöltés ideje: 2017. 04. 09.* <http://hu.euronews.com/2015/09/16/haboru-roszken>
- [9] VÁNYA László: *Objektumok védelmében alkalmazható technikai eszközök. A nemzetközi terrorizmus elleni küzdelem időszerű társadalmi, katonai és rendvédelmi kérdései* című konferencia kiadványa, ZMNE, 2006. 11. 08. NEK 2007. XI. évf. 2. szám. 105-115. p.

- [10] *A különleges jogrend meghatározása az Alaptörvény szerint*, letöltés ideje: 2017. 04. 26. a KEH honlapjáról:
http://www.keh.hu/magyarország_alaptorvenye/1515-Magyarország_Alaptorvenye&pnr=13
- [11] *Terrorveszély fokozatai*, a jogászvilág honlapjáról letöltve: 2017. 04. 26.
<http://jogaszvilag.hu/rovatok/szakma/terrorveszely-fokozatai>
- [12] *Galamus* hírportálról letöltve: 2017. 04. 20. forrás: MTI
http://www.galamus.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=413804_az_i_ra_30_eve_kiserelt_meg_merenyletet_margaret